

ALİ ÇETİN ASLAN

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Usûl Hukuku ve İcra-İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

AVUKATLIK HUKUKUNDA REKLAM YASAĞI

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

Birinci Bölüm

Reklam Yasası Hakkında Genel Bilgiler

I. REKLAM KAVRAMI	5
II. BİR MESLEK KURALI OLARAK AVUKATIN REKLAM YASAĞI	10
A. MESLEK KAVRAMI	10
B. AVUKATLIK MESLEK KURALLARI VE BU KURALLARIN GEREKLİLİĞİ.....	12
C. REKLAM YASAĞI KAVRAMI	19
1. Genel Olarak.....	19
2. Reklam Yasasını Etkileyen Gelişmeler	21
3. Avukatlık Mesleği Dışındaki Mesleklerde Reklam Yasası ...	25
III. AVUKATLIĞIN VE BU ÇERÇEVEDEN REKLAM YASAĞININ TARİHÇESİ.....	29
A. GENEL OLARAK	29

B. İLKÇAĞ UYGARLIKLARINDA SAVUNMA MESLEĞİNİN DURUMU	32
C. YUNAN VE ROMA UYGARLIKLARINDA AVUKATLIK MESLEĞİNİN DURUMU	34
D. ORTAÇAĞ'DA VE YENİÇAĞ'DA AVUKATLIK MESLEĞİNİN DURUMU	43
E. İSLAM HUKUKUNDA YARGILAMA SİSTEMİ VE OSMANLI DEVLETİ'NDE SAVUNMA MESLEĞİNİN DURUMU	47
F. CUMHURİYETİN İLÂNINDAN GÜNÜMÜZE KADAR OLAN GELİŞİM.....	52
1. 1924 Tarihli Muhamat Kanunu	52
2. 3499 Sayılı Avukatlık Kanunu	54
3. 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu ve Reklam Yasağını Düzenleyen İkincil Mevzuat.....	57
4. Reklam Yasağını Düzenleyen Mevzuata İlişkin Taslaklar	60
a. Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları Taslağı.....	60
b. Ankara Barosu'nun Oluşturduğu Meslek Kuralları Taslağı	61
c. Türkiye Barolar Birliği'nin 2012 Yılında Hazırladığı 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu Değişiklik Önerisi Çalışma Metni.....	62
d. Avukatlık Kanunu Taslağı'ndaki Düzenleme	66
e. Türkiye Barolar Birliği'nin Avukatlık Kanunu'nda Yapılması Gerekli Değişiklikleri Hazırlama Komisyonu'nun 2014 Yılında Hazırladığı 1136 Sayılı Avukatlık Kanunu Değişiklik Önerisi Çalışma Metni.....	68
IV. REKLAM YASAĞININ GEREKÇELERİ.....	70
A. MESLEĞİN TİCARİLEŞMESİNİ VE HAKSIZ REKABETİ ÖNLEME	70
B. REKLAMIN MESLEK ANLAYIŞINI ZARARA UĞRATMASININ ÖNLENMESİ	73

C. YETENEĞİN YERİNİ REKLAMA BIRAKMASININ ÖNLENMESİ.....	74
D. HAK ARAYANLARIN AVUKATLARA VE ADALETE OLAN GÜVENİNİ KORUMA	76
E. REKLAM YASAĞININ AVUKATLIK HİZMETLERİNİN PAHALILAŞMASINI ÖNLEMESİ.....	77
F. AVUKATIN BAĞIMSIZLIĞININ TEHLİKEYE DÜŞMESİNİN ÖNLENMESİ	78
V. AVUKATLIK MESLEĞİNİN NİTELİĞİNİN AVUKATIN REKLAM YASAĞI İLE İLİŞKİSİ	79
A. AVUKATLIK MESLEĞİNİN NİTELİĞİ	79
1. Genel Olarak.....	79
2. Avukatlığın Kamu Hizmeti Niteliğinde Olduğu Yönündeki Görüş ve Reklam Yasağı.....	80
3. Avukatlığın Serbest Meslek Niteliğinde Olduğu Yönündeki Görüş ve Reklam Yasağı.....	91
4. Avukatlığın Bir Kamu Görevi Olduğu Yönündeki Görüş	98
5. Avukatlık Mesleğinin Niteliği Konusundaki Değerlendirmemiz	99
B. AVUKATLIĞIN BAĞIMSIZ NİTELİĞİNİN REKLAM YASAĞI İLE İLİŞKİSİ	102
VI. REKLAM YASAĞININ HAKSIZ REKABET KURALLARI ÇERÇEVESİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ.....	105
VII.....	
KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ	110
A. ÜLKELERİN AVUKATIN REKLAM FAALİYETİNE BAKIŞINDA LİBERALLEŞME EĞİLİMLERİ	110
B. İNGİLİZ HUKUKUNDA AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ	111
C. AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ	115
D. ALMANYA'DA AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ	122

1. Avukatın Reklam Faaliyetinin Tarihi Gelişimi	122
2. Avukatların Reklam Yapmasını Etkileyen Faktörler	125
3. Günümüzdeki Kanunî Düzenlemeler	127
a. Alman Federal Avukatlık Kanunu.....	127
b. Avukatlık Meslek Kuralları.....	130
4. Almanya’da Reklam Yasağına İlişkin İçtihatlar.....	134
5. Almanya’da Reklam Hakkının Kullanımına İlişkin Örnekler.....	135
E. AVUSTURYA’DA AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ.....	137
F. İSVİÇRE’DE AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ.....	139
G. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU’NA GÖRE AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ	141
H. ULUSLARARASI BAROLAR BİRLİĞİ ULUSLARARASI MESLEK AHLÂK KURALLARINA GÖRE AVUKATIN REKLAM FAALİYETİ.....	149

İkinci Bölüm

Avukatın Reklam Yasağı ile İlgili Türk Hukukundaki Düzenlemeler ve Uygulaması

I. GENEL OLARAK	151
II. AVUKATLIK KANUNU’NDAKİ DÜZENLEMELER VE UYGULAMASI	151
III. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ REKLAM YASAĞI YÖNETMELİĞİ DÜZENLEMESİ VE UYGULAMASI	166
A. GENEL OLARAK	166
B. REKLAM YASAĞI YÖNETMELİĞİ’NİN KAPSAMINA GİREN KİŞİLER.....	168
1. Genel Olarak.....	168
2. Dava Vekilleri	168
3. Avukatlık Bürosu.....	169
4. Avukatlık Ortaklığı.....	171

C. YÖNETMELİK'İN YER BAKIMINDAN UYGULANMASI	172
D. REKLAM YASAĞININ KAPSAMINA GİREN DURUMLAR	174
1. Büronun Taşınması Gereken Özellikler	174
2. Tabelanın Taşınması Gereken Özellikler	179
3. Avukatın Basılı Evrakının Taşınması Gereken Özellikler	190
a. Avukatın Basılı Evrakı İle İlgili Disiplin Kurulu Kararları ve Bu Kararların Değerlendirilmesi	196
aa. Avukatın Kartvizitine İlişkin Kararlar	196
aaa. Avukatın Kartvizitinde Fotoğraf Kullanması	196
bbb. Avukatın Kartvizitinde Başka Bir Kişinin Sıfatını Yazması	197
ccc. Avukatın Kartvizitinde Avukatlık Unvanından ve Akademik Unvanından Başka Sıfatlar Kullanması	199
aaaa. Avukatın Kartvizitinde “Emekli Hâkim” Unvanını Kullanması	199
bbbb. Avukatın Kartvizitinde “Cumhuriyet Savcısı” Unvanını Kullanması	200
cccc. Avukatın Kartvizitinde Marka ve Patent Vekilliği Sıfatını Kullanması	200
dddd. Avukatın Kartvizitine “Kadın Hukuk Komisyonu Başkanı” Yazdırması	203
ddd. Avukatın Kartvizitinde Avukatlık Unvanı ve Akademik Unvanı Dışında Yer Verdiği Diğer Bilgilerin Bulunması	205
bb. Avukatın Bilirkişi Sıfatıyla Hazırlamış Olduğu Bilirkişi Raporuna İlişkin Kararlar	208
cc. Avukatın Yazmış Olduğu Kitapta Unvanını Kullanması	209
dd. Avukat Hakkındaki Bilgilerin Kendisinin Düzenlemiş Olduğu Diğer Basılı Evraklarda Yer Alması	212
ee. Avukatın Basılı Evrakında Logo Kullanması	221
4. Avukatın Telefon Rehberinde Yer Alması	222
5. Avukatın Medya ile İlişkileri	223

a.	Avukatın Yazılı İletişim Araçlarında Yer Alması	230
aa.	Avukatın Büro Açılışı, Nakli Gibi Nedenlerle İlan Vermesi.....	230
bb.	Avukatın İlgili Olduğu Dava Hakkında Açıklama Yapması	235
cc.	Avukatın Mesleki Faaliyetleri Hakkında Bilgi Vermesi	241
dd.	Avukatın Avukatlık Unvanı ve Akademik Unvan Haricinde Sahip Olduğu Başka Bir Sıfat Nedeniyle Yazılı İletişim Araçlarında Yer Alması.....	251
ee.	Avukatın Röportaj, Sohbet, Konuşma, Tartışma ve Benzeri Programlara Katılması.....	252
b.	Avukatın Görsel İletişim Araçlarında Yer Alması	254
aa.	Avukatın İlgili Olduğu Dava Hakkında Açıklamalar Yapması	254
bb.	Avukatın Mesleki Faaliyetleri Hakkında Açıklamalar Yapması	255
cc.	Avukatın Televizyon Programlarına Katılması.....	257
c.	Avukatın Sosyal Medyada Yer Alması.....	258
6.	Avukatın İnterneti Kullanması	261
a.	Genel Olarak İnternet ve İnternetin Hukukçular İçin Önemi	261
b.	Reklam Yasağı Yönetmeliği'nin Yürürlüğe Girmesinden Önce Avukatın İnterneti Kullanması.....	262
c.	Reklam Yasağı Yönetmeliği Uyarınca Avukatın İnterneti Kullanması.....	263
d.	Avukatın İnterneti Kullanmasıyla Ortaya Çıkan Sorunlar	275
e.	Avukatın İnterneti Kullanmasıyla İlgili Uygulama.....	277
aa.	Avukatın İnternet Sitesinde Bulunduracağı Bilgiler	277
bb.	Avukatın İnternet Kısa Yolları Kullanması	287
7.	Avukatın Reklam Yasağına Aykırı Yapmış Olduğu Ücret Sözleşmeleri	289
8.	Avukatın Reklam Yasağına Aykırı Yapmış Olduğu İşbirliği	292

9. Avukatın Uyması Gereken Yükümlülükler.....	295
IV. AVUKATLIK MESLEK KURALLARI'NDAKİ DÜZENLEMELER VE UYGULAMASI	299
A. GENEL OLARAK	299
B. MESLEK KURALLARINDA REKLAM YASAĞININ DÜZENLENMESİ	303
1. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları'nın 7. Maddesi ve Uygulaması	304
2. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları'nın 8. Maddesi ve Uygulaması.....	308
3. Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları'nın 40. Maddesi ve Uygulaması	313
V. AVUKATIN REKLAM YASAĞINI İHLÂL ETMESİNİN SONUÇLARI	318

Üçüncü Bölüm

Reklam Yasağı Hakkındaki Eleştiriler ve Olması Gereken Hukuk

I. REKLAM YASAĞI HAKKINDAKİ ELEŞTİRİLER.....	327
A. REKLAM YASAĞININ ÖZÜNE İLİŞKİN ELEŞTİRİLER..	327
B. REKLAM YASAĞINI DÜZENLEYEN MEVZUATA İLİŞKİN ELEŞTİRİLER.....	334
1. Reklam Yasağını Benimseyen Ancak Gözden Geçirilmesini Savunan Eleştiriler	334
2. Reklam Yasağının Kaldırılması Yönündeki Eleştiriler	341
II. TÜRK HUKUKUNDA OLMASI GEREKEN HUKUK AÇISINDAN AVUKATIN REKLAM YASAĞI.....	342
A. REKLAM YASAĞINA İLİŞKİN GENEL ÖNERİLER.....	342
1. Reklam Yasağının Benimsenmesi Ancak Revize Edilmesi Yönündeki Öneriler.....	342
2. Reklam Yasağının Kaldırılması Yönündeki Öneriler.....	346

B. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ AVUKATLIK MESLEK KURALLARI'NA İLİŞKİN ÖNERİLER	347
C. REKLAMI YASAKLAYAN ANCAK AVUKATIN KENDİSİNİ TANITMASINI MÜMKÜN KILAN ÖNERİLER.....	351
D. AVUKATIN TABELASINA İLİŞKİN ÖNERİLER.....	353
E. AVUKATIN BASILI KÂĞITLARINA İLİŞKİN ÖNERİLER.....	355
F. AVUKATIN MEDYA İLE İLİŞKİLERİNE DAİR ÖNERİLER.....	356
G. AVUKATIN UZMANLAŞMASINA VEYA FAALİYET ALANINI BELİRTMESİNE İLİŞKİN ÖNERİLER.....	357
H. AVUKATIN İNTERNETİ KULLANMASINA VE HUKUK SİTELERİNE İLİŞKİN ÖNERİLER.....	361
I. REKLAM YASAĞINA İLİŞKİN ÇİFTE STANDARTLI UYGULAMALARI ÖNLEMENE YÖNELİK ÖNERİLER...	365
J. AVUKATIN REKLAM FAALİYETİNİ DÜZENLEYEN MEVZUATA İLİŞKİN ÖNERİLERİMİZ.....	368
SONUÇ	381
KAYNAKÇA	393